

Реформи богослужінь

Літургія за своєю природою призначена для оновлення (*liturgia semper reformanda*)

Літургійна традиція повинна засвоїтись вірними і стати їх життєвим досвідом

Літургійна молитва має два компоненти

Незмінний – Христос

Змінний – постійно нова зростаюча церква

Відсутність богослужбових оновлень – ознака занепаду літургійної традиції

Літургійні реформи у сх.слов'янських церквах віз. Традиції у 20.ст.

- ✦ Перші згадки у 12 ст. - Запитання Кирика єпископу Ніфонту
- ✦ Літургійна діяльність митрополитів Кипріяна (1389-1406) та Фотія (1408-1431)
- ✦ 1612-1619 – намагання перегляду літургійних КНИГ
- ✦ Літургійні реформи митрополита Петра Могили (1633-1646) та патріарха Нікона (1652-1658)
- ✦ Недолік реформ - методологія

19-20 ст

✦ Московська та київська духовна академії

✦ Їх праця:

✦- Опис рукописних фондів

✦- Публікація та наукове опрацювання
ранньохристиянських літургійних джерел

✦- Публікація та наукове опрацювання літургійних
традицій невізантійських церков

✦ Підсумок для часослову:

✦- Тлумачний типікон М.Скабаллановича

✦ Собор 1918 р.

Собор 1918 р.

⌘ Питання для обговорення:

⌘ Літургійна мова

⌘ Монаше походження сучасного уставу літургійного дня

⌘ Незрозумілість літургійних структур і формулювань

⌘ Відповідність часу літургійних богослужінь

⌘ Потреба дієвої участі вірних у богослужінні

⌘ Псалми та богослужбові тексти, котрі містять прокляття

⌘ Відсутність власної літургійної творчості

Собор 1918 р.

- ✦ Пропоновані розв'язки:
- ✦ Переклад всіх чи частини текстів на російську мову
- ✦ Спрощення богослужбових структур
- ✦ Відновлення парохіяльного типу богослужінь
- ✦ Впровадження простішого студійського типікону
- ✦ Видалення невідповідної псалтирної та літургійної поезії
- ✦ Творення нових богослужбових текстів.

Українська лютеранська церква

Вечірня у Служебнику 1933 р.:

- переклад вечірні народною мовою

- спрощення структури за рахунок вилучення молитов предстоятеля та змінних піснеспівів монашого походження

- включення у структуру вечірні регулярного читання із Святого Письма

- включення україномовної літургійної поезії, запозиченої із Богогласника.

Основними позитивами цієї реформи візантійського часослова можна назвати:

- звільнення богослужіння від зайвих повторень

- попри збереження основної структури вечірні існує місце для євхологійних та піснетворчих новотворів.

Українська лютеранська церква

Вечірня і утренняя 2006:

- Обмеження групи псалмів 140, 141, 116 лише до одного псалма, відповідно до давньої катедральної традиції; псалми 141 та 116 передбачені як додаткові

- поєднання піснеспіву “Світло тихе” із обрядом запалення світла

- додавання піснеспіву із Апостольських конституцій

- зменшення числа пісень Богогласника

- додавання кількох молитов предстоятеля.

УГКЦ 30-ті роки

✦ Конференції 1927-33 рр.(Королевський):

✦ поверненні до богослужбових практик з періоду перед Берестейською унією 1596 р.

✦ збереженню тих богослужбових обрядів, котрі є спільними для багатьох церков візантійської традиції

✦ збереження цінних етнічних обрядів

✦ усуненню накиннутих латинських практик, невластивих візантійській традиції

✦ обережному проведенню реформ богослужбових обрядів та ін.

New Skete 1976

✦ Основні штрихи:

✦ богослужіння північної та першого часу усунено

✦ - у третьому, шостому та дев'ятому часі були відновлені т.зв. "тропарі часу"

✦ - молитва малого повечір'я була пристосована до вечірнього часу моління і дуже скорочена.

✦ - реформа вечірні у цьому часослові передусім полягає у відновленні обрядів запалення світла та принесення вечірнього кадила.

✦ В Утрені є спроби усунути нашарування антифонних частин перед читанням Євангелія

✦ Впровадження співу біблійних пісень

New Skete 1988

✚ Основні зміни:

✚ перенесення обряду запалення світла на початок богослужіння вечірні.

✚ Богослужіння святкової утрені було розділене на дві частини:

✚ чування, котре включило в себе обряди утрені навколо читання Євангелія, та

✚ властиво ранкового богослужіння, котре тут більш-менш відповідає щоденному.

✚ Чування також було перенесене в часі, тобто тепер воно відбувалося після вечірнього богослужіння.

Holy Transfiguration Monastery (Redwood CA)

Вечірня:

-Відновлення обряду запалювання світла та кадильного приношення на вечірні

Утреня:

- Семипсалм'я = + 50 псалом

- Біблійні пісні: 1 СЗ + 2 Богородиці + 3 НЗ

Часи:

- Один час із змінною псалмодією

- Включає цікаву давню єктенію св. Якова

- Завершальна молитва = молитва часу

Повечір'я пристосоване до нічної молитви

Вечірнє молитвослов'я з читанням Святого Письма УКУ-2010

Виголос

Царю небесний

Запалення світла: *благословення + Світло тихе*

Нехай направиться: *на мелодію гласа*

Прокімен: *алилуя в пості*

Читання: *молитви перед і після читання з літургії св. Якова*

Прошення: *мирна та просительна*

Заключні молитви: *благодарна і главоприклонна*

Реформовані часослови в неті

✎ nykodym.blogspot.com

✎ <http://bohm.narod.ru/lityrgy/evening.html>